

ханізму його примусового виконання, тобто висновок з питань землекористування має рекомендаційний, а не імперативний характер [3].

Якщо розгляд земельного спору відповідним органом місцевого самоврядування не приніс позитивного результату, то особа має право звернутися до суду. Так, відповідно до п. 4 Постанови Пленуму Верховного Суду України "Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ", суди розглядають справи за спорами про межі земельних ділянок, що перебувають у власності чи користуванні громадян-заявників, які не погоджуються з рішенням органу місцевого самоврядування. Зазначені спори підлягають розгляду місцевими судами незалежно від того, розглядалися вони попередньо органом місцевого самоврядування чи ні. Рішення цих органів щодо такого спору не може бути підставою для відмови в прийнятті заяви чи для закриття провадження в порушеній справі. Також, відповідно до пункту 7 Постанови, за заявою сторони, що не погоджується з рішенням органу місцевого самоврядування щодо земельного спору, суд перевіряє правильність цього рішення та вирішує спір по суті.

Різні судові органи по-різному тлумачать фразу "вирішення спору по суті": як перегляд рішення органу місцевого самоврядування і винесення свого рішення із цього приводу, так і лише перевірку такого рішення на відповідність чинному законодавству. Ні земельне законодавство, ні Пленум Верховного Суду України роз'яснень з цього приводу не дає, що спричиняє своєрідне та неоднакове застосування судами норм земельного законодавства.

Як висновок, слід сказати, що на сьогоднішній день механізм реалізації засад добросусідства недосконалий. У судовій практиці спори сусідів із приводу меж земельної ділянки зустрічаються досить часто. Суди неохоче вирішують такі спори, як результат – судові рішення саму проблему не вирішують, а навпаки її створюють. Зазначене, як правило, пов'язане з недосконалістю земельного законодавства, свавіллям органів місцевої влади, а також рядом інших причин, таких як неефективна робота земельних органів.

Література

1. Земельний кодекс України від 25.10.2001 № 2768-III // Офіційний вісник України. – 2001. – № 46. – Ст. 2038.

2. Мироненко І. В. Поняття та зміст відносин добросусідства / І. В. Мироненко // Підприємництво, господарство і право. – 2009. – № 11. – С. 95-98.

3. Петренко В. Ю. Приватизація земельних ділянок: окремі проблеми / В. Ю. Петренко // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/10_DN_2012/Pravo/7_106341.doc.htm.

4. Про практику застосування судами земельного законодавства при розгляді цивільних справ: Постанова Пленуму Верховного Суду України № 7 від 16.04.2004 № 7 // Вісник Верховного Суду України. – 2004. – № 6. – Ст. 22.

УДК 341.229 (043.2)

Лукановський Д.А.,
студент,

Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Малярчук Н.В., к.ю.н.

КОСМІЧНЕ СМІТТЯ

Космічне сміття – некеровані об'єкти антропогенного походження, що літають навколо Землі та в меншій мірі інших планет і Сонця. Кількість космічних уламків на навколосонячній орбіті зростає з року в рік, а ніяких конструктивних рішень цієї проблеми не пропонується.

Відпрацьовані ступені ракет, супутники що зійшли з орбіт та загублені космонавтами інструменти – лише мала частка того сміття, що у недалекому майбутньому може поставити під загрозу саму можливість космічних польотів. Зіткнення російського та американського супутників 10 лютого 2009 року може виявитися лише верхівкою айсберга майбутніх проблем.

В 2004 р. в Японії було встановлено перший в світі радар, покликаний стежити за переміщенням космічного сміття. Радар розташований на вершині однієї з гір в провінції Окайама. Створення радара коштувало 2 млрд. ієн, ці гроші були виділені Міністерством науки, технологій та освіти. Радар здатний одночасно відстежувати рух до 10 об'єктів, розташованих в 600 км від Землі. Дистанційне керування приладом здійснюється з Космічного центру в місті Тсукуба.

Швидко зростаюча кількість космічних об'єктів у космічному просторі вже хвилює не тільки дослідницькі установи, а й приватні організації, оскільки все більше заважає як першим в їх наукових дослідженнях, так і другим в ході здійснення комерційних проектів в космосі.

На думку окремих фахівців з космічного права, якщо більшість держав, які "створюють" космічне сміття, вже сьогодні готові діяти відповідно до положень Конвенції про відповідальність, то основним завданням щодо вирішення проблеми є підвищення ефективності застосування цієї Конвенції. Для цього необхідно, в свою чергу, вирішити такі три проблеми: визначення терміну "космічний об'єкт"; вирішення проблеми не ідентифікованих космічних уламків; уточнення терміну "шкода".

Вчені розробили серію лазерних двигунів, які можуть бути задіяні в проблемі із космічним сміттям. Корабель, оснащений лазерним прискорювачем, буде стріляти малопотужними пучками на інший корабель або сміття, притягаючи або відштовхуючи його. Штовхання об'єкта є порівняно простою справою, але більш складні проекти з його буксирування вимагають складної системи дзеркал.

Проект пристрою під назвою GOLD представляє з себе повітряну кулю розміром з футбольне поле, оболонка якої зроблена з найтоншого, але міцного матеріалу, подібну сонячному вітрилу. Вона прикріплюється до об'єкта, який необхідно вивести з орбіти, і за рахунок зростаючого тертя починає знижувати його швидкість, що згодом призводить до входження об'єкта в щільні шари атмосфери і згорянню там. Такий метод очищення навколишнього космічного простору Землі може застосовуватися лише на низьких навколоземних орбітах аж до висот 2000 км, проте, саме ця область і є найбільш забрудненою.

Якщо космічні польоти будуть проходити так, як і раніше, то в майбутньому забруднення космічного простору прискориться через зіткнення, пов'язане із збільшенням маси на орбіті.

Оскільки за допомогою існуючих технологій важко вирішити завдання поліпшення стану космічного середовища, розумним кроком по збереженню космічного простору для майбутніх поколінь в даний час є вжиття заходів щодо зменшення забрудненості.

Заходи щодо попередження утворення космічного сміття можна поділити на дві широкі категорії: заходи, які зменшують утворення потенційно шкідливого космічного сміття в короткостроковому плані, і заходи, які обмежують утворення такого сміття в довгостроковому плані. Заходи першої категорії сполучені з зменшенням утворення космічного сміття в результаті польотів і уникненням руйнувань на орбіті. Заходи другої категорії стосуються процедур після завершення програм польотів, які дозволяють відводити відпрацьовані космічні апарати та

орбітальні ступені ракет-носіїв з районів, щільно завантажених функціонуючими космічними апаратами.

Державам-членам і міжнародним організаціям слід добровільно прийняти через національні механізми або через свої застосовні механізми заходи щодо забезпечення здійснення в максимально можливій мірі даних керівних принципів шляхом використання практики і процедур попередження утворення космічного сміття.

Ці керівні принципи є застосовними при плануванні польотів і функціонуванні знову спроектованих космічних апаратів і орбітальних ступенів, а також, якщо це можливо, при функціонуванні існуючих апаратів і ступенів. Ці принципи не є юридично обов'язковими згідно з міжнародним правом.

Крім того, визнається, що виключення з здійснення окремих керівних принципів або їх елементів можуть бути обґрунтовані, наприклад, відповідно до положень договорів і принципів Організації Об'єднаних Націй, що стосуються космічного простору [1, с. 100].

Література

1. Беглий О.В. Космічне право: конспект лекцій / О.В. Беглий. – К.: НАУ, 2004. – С. 192.

УДК 347.211:629.78(043.2)

Мельник А.О.,
студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Малярчук Н.В., к.ю.н.

ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ, СТВОРЕНОЇ В ПРОЦЕСІ КОСМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Проблема захисту прав інтелектуальної власності в космонавтиці привернули до себе підвищену увагу світового співтовариства у зв'язку з досить складними проблемами, що постали перед міжнародним та внутрішньодержавним правом в процесі передачі космічних технологій. Додаткової уваги ця проблема набуває десятиліттям пізніше, після прийняття рішення держав-учасниць наймасштабнішого з проектів в історії людства зі створення МКС щодо активізації співпраці в цій га-